

اوسات گوروسپوروسى

هفته لى سياسى ، ادبى ، علمى غزته در

جلد : ۸

سنه : ۲ ۳ شوال ۱۳۳۶ جمعه ايرنى ۱۰ اغستوس ۱۹۱۸ نومرو — ۸۰

بولغار (و پوماق)

مصادمه منافع نتيجه سى اوله رق ترکر طرفدن تابعيت آلتنه آينان اقوامدن دردى ، بولغارلر ، صربلر ، اولاحلر ، بغدادنيلير دين اعتباريله روملاشمشيلر ، بيزانتينلشمشيلردى . بولغارلرک حکومتى عثمانيلير اوزون مدت ايچون اورته دن قالديرديلر . صربلرک ، اولاحلرک بغدادنيليرک امارتلى ده دفعات ايله خسوفه طوتلدى ايسه ده بونلر بولغارلردن ده طاللى ايديلر . تاريخمى هر عصرنده شواوچ قوم محافظه موجوديت ايتديلر . بولغارلرک هجرت ايتدکلى طونه ايله بالقان (نام قديمى *Haemus*) آره سنده صيقيشان مملکتک اسكى اسمى [آشاغى مهسى آ] *Moësia Inferior* ايدى . بو قوم قرون سالفه ده [وولغا] نهرينک غربنده [سارمات] مملکتنده اوطورردى . [قزان] جوارنده حالا آنلرک اسكى مقررلينک [اسمى بولغارى *Bolgary* در .] خرابه لرى کورينور [*] . [بعضى محررين وولغا نهري (ترکه سى ايدلر .) اسمنى بولغارلردن ، ديگرلى ده بولغارلر اسملرينى وولغان آلديلر اداسنده درلر .] تورانى الاصل اولان بو قومک برقىسى — که آق بولغار اطلاق اولنور — شمديكى روسيه نك قزان ولايتنده قالدى ، اسلاميتى قبول ايتدى . ديگر قسم — که بونلره محلنده قره بولغارلر ديرلر — ده جنکاور و سمرگذشت جو

[*] قديم بولغارلره دائر معلومات شرف الدين مرچانينک قانارجيه اثرنده ، خلاصه سى نجيب شاهم نك (تورک تاريخى) نده

پرستش ایتک کندیلرنجه فنا کورولدی . کذک تصاویر مقدسه یه ده رعایت ایتدیلر .
 بونلر یونانلیقدن زیاده عبرانیلکه مائل ایدیلر . پروتستان Puritan لری عهد قدیمه
 مربوط اولدیلر . کلیسانک بر چوق عادات و عباداتی بت پرستک ادوارندن قاله بدعتلر
 تلقی ایتدیلر . کذک بو اعتبار ایله آدوپیونیستر انکلز Ouaker لرنی آ کدیور .
 اون اوچنجه ، اون دردنجی ، اون بشنجه عصرلرده ما کدونیا و جنوبی بولغارستانده
 بونلرک جماعتی مهمدی . مرکزلرده [دراعوویچا] ایدی . بوسنه و هرسکده عدولری
 دها چوقدی . نفوذلری تا بولونیایه قدر کیدوب [ژان هوس] Huss ک حرکت دینی
 جدیدسینه تقابل ایتکده بولونیوردی . [بازل] Basle قونسیلی ۱۴۳۵ ده بورفضی
 صورت رسمیه ده محکوم ایتدی . بوسنه هرسکده برطرفدن قاتولیک ، دیگر جهتن روم
 کلیسالی بوفره بی تدمیره ساعی اولدی . ظلمدن قوتولق ایچون بوفره اربابی ۱۴۱۵ ده
 ترکلی مملکتلرینه دعوت ایتدیلر . خلاصه بونلر پروتستان اولوب اسلامیتی پروتستانلغک
 برشکلی اوله رق تلقی ایتشردی . اعتقادلرنجه اسلامیت قدیم پاغانیزم ایله روم اورتودوقس
 مذهبلرینه فائقدی . شایان قیددزکه ایمراطورلوق سکنه سندن وخرستیان معتزله سندن دیگر
 اسباطده بوکا شیه مطالعه ده بولونیورلردی . پوماقارک مقیم اولدقلری نواحی قرون متوسطه ده
 آدوپیونیست لرک بولوندقلری یرلردر .

بهرل نوری

شاعر دن فیلسوفه

سوکیلی دوستم ، معزز و محترم فیلسوفز ،
 نام حامدی احیا ایدن (حامدنامه) بی او قودم . مکتوب کزده بیان ایتدیکنز آرزویه توفیقاً بونی
 برنشانه محبت اوله رق تلقی ایتدیکنده شبه کز اولماسون . فقط برشی ده ایا یادیم که اوندن خبر کز
 اولیه بیلیر : افتخار ایتدم . بو کتاب - انتقاد نظرندن حقیقه یکانه و نقادانه در . مملکتزده کوزل
 برتنقید نمونه سی یالکز زیاده جه بر هجوم محبت وارکه اوکا قارشو بشقه لرندن معاونت کورمیه جککزی
 بیلدیکنم حالده بنم منزه ما عرض تسلیمیت ایتیم لازم کلبور . تسلیمیت ده برانزه امدر ، دکلی ؟ بو هنریمتدن
 طولانی سزه تشکر ایتلیم . آماجق مساعده کزله تنقیداتکنزک علیهدار اولان قسمی لهدار اولان

قسمندن دها طوغرو دیمکندن ده کندی آله میه جنم . نخطه لر پک مصیب ، لکن تدبجاندده خطا وار
دییه جکم . بر آرز زیاده جه بخشایش که بن اوکا لایق دکم . تعداد ایتدیگکز قیصه لری میداندده یکن
بر آدم نصل بومملکتک اک بیوک شاعری اولور ؟

- مقبر - ده - اولو - ده خصوصیه اولودن زیاده - مقبر - ده کوردیککز قصورلر ناقابل
انکار صورتده آشکاردر . تسلیم ایدرم . حشویات چوق ، فرابتلرک حد و حسابی بوقدر . وسزغالبا
بونلرله اکتفا ایتک ایستمشکر . ساثر آثارمی ده تدقیق ایتسه کز دها چوق نقایصه تصادف ایدردیکزه
بوندن امینم که وسزی ده تأمین ایدرم که بونلر بجه مجهول دکادر ، حتی آثارمی کندیم تنقید ایدم جک
اولسه کیم بیلیر دها نقدر قصورلر کورردم . بلکه اک صکره کی اثرم اوپله برتنقید اوله جقدر .
سزدن صکره اک مکمل منقد استاد اکرم ایدی دییه بیلیرم . مرحومک (نسترن) حقنده کی مقاله
تنقیدیه سی نه قدر حق کویانه ایدی . دها بیوک استادم کال ده نسترنی - لیریک - بولمش ، هجا وزنه
معارض اولمشدی . اکرمک - مقبر - و - اولو - حقنده نه دیدیکنی بیلیمورم . فقط اوزات هرکسک
بکندیکی - اشبر - ی بیله معقد بولمشدی که پک طوغرودر . - ترز - اوپله دکادر ، دیردی .
شیخ غالبک :

خاییده ادایه صوغه کیم ال
براره دها دنیلش اول

نصیحتیه حامل اوله مدیغمی ساثر اثرلرده دخی کوره بیلیرمککز . هانی طرز قدیمده ده مهارت
کوسترمک مرضی بوقی یا ، بن دور شبامده اوخود پسندلکه مریض ایدم . احتمال که حالا شفا
بولامشدر . یازدینم شیلرک برقسمنی اسکی یکی صنف منور ایچون ، برقسمنی طبقه صوامی دوشونهرک
برقسمنی ده کندیم ایچون یازدیغمی اعتراف ایدرم [۱]

ادبیات سیروسفرلرنده دیدیککز کی قورنه ی ، هوغو ، شکسیر ایله شیخ سمدی بکار هبر
اولشلردر . (کال استادمدر اوبشقه) بونلرک خارجنده هیچ برادیب ویا شاعرله ویا خود سزدن بشقه
هم ادیب ، هم شاعر بر فیلسوفله مناسبتده بولمدیغمی بیلیمکزی ایسترم ، پک چونلرخی ، حامد نامده
اسلری مذکور اولانلردن واولیانلردن برچوغنی ، ممالئأسف او قومامشدر بیله . احتمال که قاچقدن
قوغالیه ، یازمقدن اوقومه به وقم اولامشدر . نه بیله ییم ، فقط حقیقت حال بودر !

نسترنی پارسده قورنه یک - لوسید - بنی اوقودقدن صکره یازدم که مقدمه سننده کوستریوم .
معشوقه سنک پدرینی عاشقنک اتلاف ایتسی موضوعنی - لوسید - دن آلام . (یالکز موضوعنی)
- اشبر - ده کذلک هوراسدن مقتبس بر موضوع ، یالکز بر موضوع وازدر . کال مرحوم
مکتوبلرینک بریسنده - که غالباً مطبوعدر - اشبر هوراسدن مقتبس ایسه ده اوندن کوزلدر ، دیمش ،
بنی تلطیف ایتک ایسته مش ایدی . مرحوم بودرلو اقتباسانی جائز کورر وطبیعی بولوردی . حتی بن
سارداناپالی یازارکن بیرونک او اسمده بر تیازوسی اولدیغنی بکا اخبار ایله اوقومه می توصیه ایتش
ایدی . بن موضوع بولمده دائما کوچک چکدیکدن تاریخدن وشوندن بوندن موضوعلر آلمق واونلری
ایسته دیکم کی علاوه لرله یازمق مجبوریتنده بولنان عجزه دن اولدیغمی - سارداناپال - مقدمه سننده

[۱] حامد بکک نه اسکی یکی صنف منوری ، نه عوامی دوشونهرک پازی یازمامش اولدیغنه ده بن

سلیمان نظیف

عین ایدرم .

خبر و بریورم. فقط مقبره اولونک یا خود بالادن برسینک کیسه دن آلتش موضوعلری یوقدر .
 اولونک موضوعلری مزار ایله اولونوم ورده جمیت انسانیه در . هوغوونک الاهی ایله مسالکنی ده
 کچن کون رفیقته مک توصیه سیله او قودم . حالبوکه مقبرلر ، اولولر ، بالادن سسلر کچن کون دکل
 کچن عصرده یازلمش و اوتوز شوقدر سنه اول باصلمش ایدی بالادن برسینی اخیراً طبع ایتدیله
 ایسه ده یك اسکیدن اسکیدر . الحاصل بونلر نه اقتباس ، نه تقلید ، نه اتخالدیر . توارددن بشقه برشی
 اولمی محالدر . توارد تقدیرنده ایسه و یقتور هوغوونکی معظم برداهی شعر وادیه شوقدر حق اولسوق
 بر مقامت حاصل اولمش دیمکدرکه نه بیونک شرف ، فقط ارمک دیدیکی کی ،

بر حرفنی مجموعه بیغایه صنعک
 فهم ایله مه دن ن دخی شاعری بی ابراه ا

- کوه - ایله - بایرون - نه - دانه - یله آشنالیم یك سطحی و بک جزئی بر مناسبته در . برسینک
 یالکز قاوستنی او پراده ، بایرونک یالکز ساردانا پانی ساردانا پالده و اوچیچینک جنت وجهننی ده برنده
 اوتده بریده کوردم . درجه لرنی بیله هم . و یقتور هوغوونک شکیپر ایچون یازدیغی کتابده دهات ایچون
 بیونک کوچوک یوقدر دیور ، درجه تمین ایتبور . اونلر بر برینه بکزمه . فقط هر بری بشقه
 بریلدیزد ، دیمک ایتبور . انسان بویله دیمک ایچون و یقتور هوغوونکی کندیس اویلدیلرک اک
 بیونکی اولمی در . دکلی ؟ اکر مه یازدیغیم بر مکتوبده ادبیات طالعزک کالی کونشی ؛ اکر می مهتابی ،
 سزینی پی ده ییلدیزی کیجه سی دیه توصیف ایتش ایدم . اکر جواباً - سکاده بونلرک خالق می دیلم
 - کی بر لطیفه ده بونلرک -

شبتاب ابدلسم راضی م
 مهتاب ابدلک ایسته م

دیمش ایدی . دایمک درجه سی یوقدر . ونجه غریبه حقیقی داهی هوغوونک شکیپر و شرقده
 سمدیر - بجه دیورم - چونکه بشقه لرنی بیله جک قدر او قودم . سز او قومشسکر ، بیلمسکر .
 ایاجان اویوننده امیرچوبانک حافظه دیدیکی کی :

بریلدیکنک وارسه سنک علم دکادر .

نصیه عرفانگری بحیل ایله تقبیل ایدرم ، سوکیلی درستم اقدم .

منتدار کز منتدار یادگار کز

عبدالحی همام

شرقی

بندن ای معشوقه م ، انظارک کریزان اولماسین ،

بیت شوق آباد یادم داراخران اولماسین ؛

وعد وصلتدن امان کوکلک پشیمان اولماسین ؛

بیت شوق آباد یادم داراخران اولماسین .